

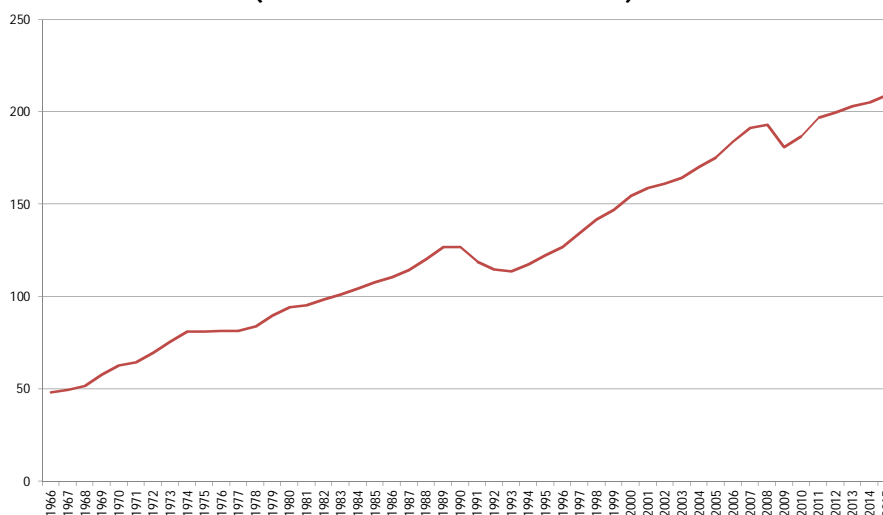

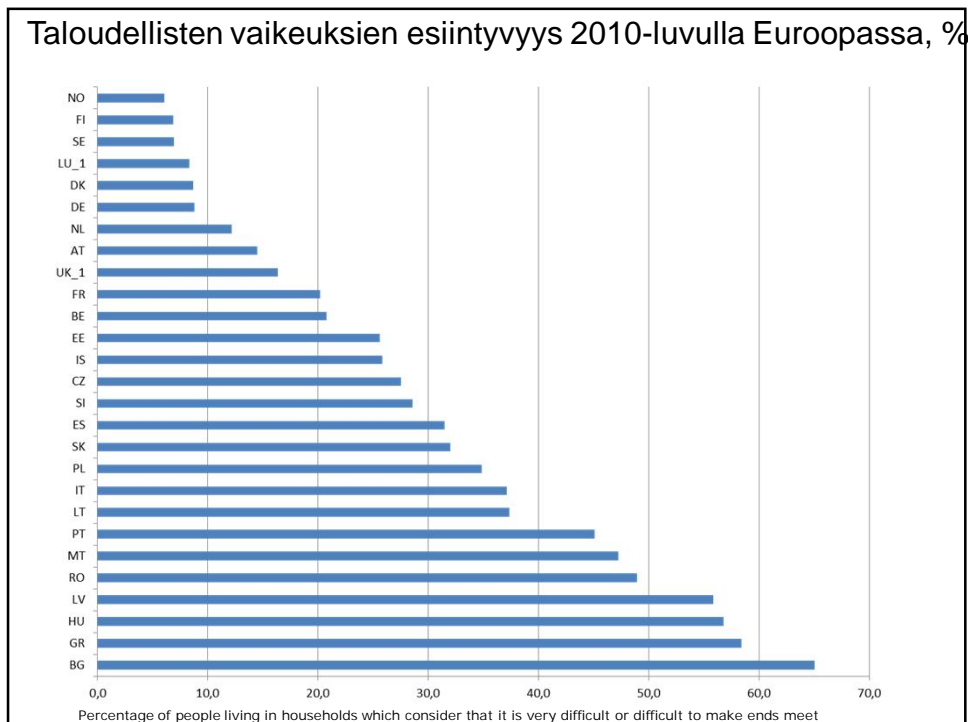
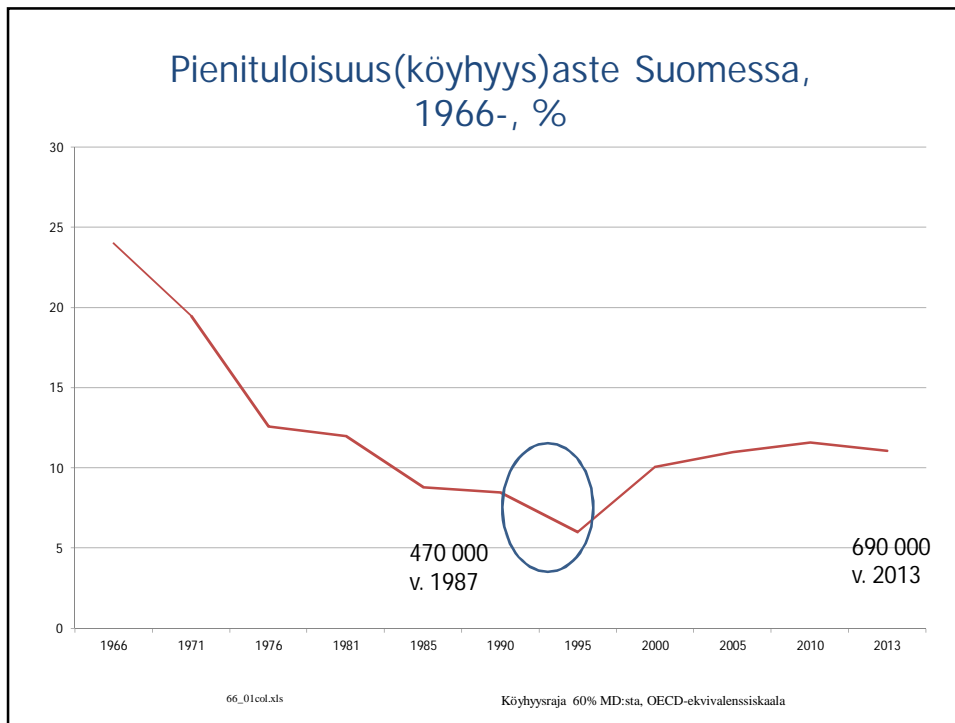
Suomalaisen köyhyyden kehitys viimeisen 50-vuoden aikana

EAPN-Fin tilaisuus
Eduskunnassa
22.11.2017

Sosiaalipolitiikan professori
Veli-Matti Ritakallio
Turun yliopisto

Bruttokansantuote Suomessa vuosina 1966-2015
(Mrd. €, 2010 hinnoin)

1967-2017: kolme kautta

- 1967-1989
- 1990-luvun alkupuoli
- 1995-

1965-1980-luvun loppu

- Maalta kaupunkiin ja pelloilta tehtaisiin, siirtymä palkkatyöyhteiskuntaan
 - Maataloustulon sijaan kahden tulonsaajan perhemalli
- Korkea työllisyys, taloudelle suotuisa väestön ikärakenne
- Lapsilukujen pienentyminen
- Asuinolojen parantuminen
- Kaikkia koskenut vaurastuminen
- Laaja-alainen ja verraten antelias sosiaaliturvajärjestelmä
 - erityisesti perhetuet (päivähoito) ja eläkejärjestelmä
- Terveyskeskusjärjestelmä
- Universaali koulujärjestelmä
- Perinteinen köyhyys saatiin poistettua!

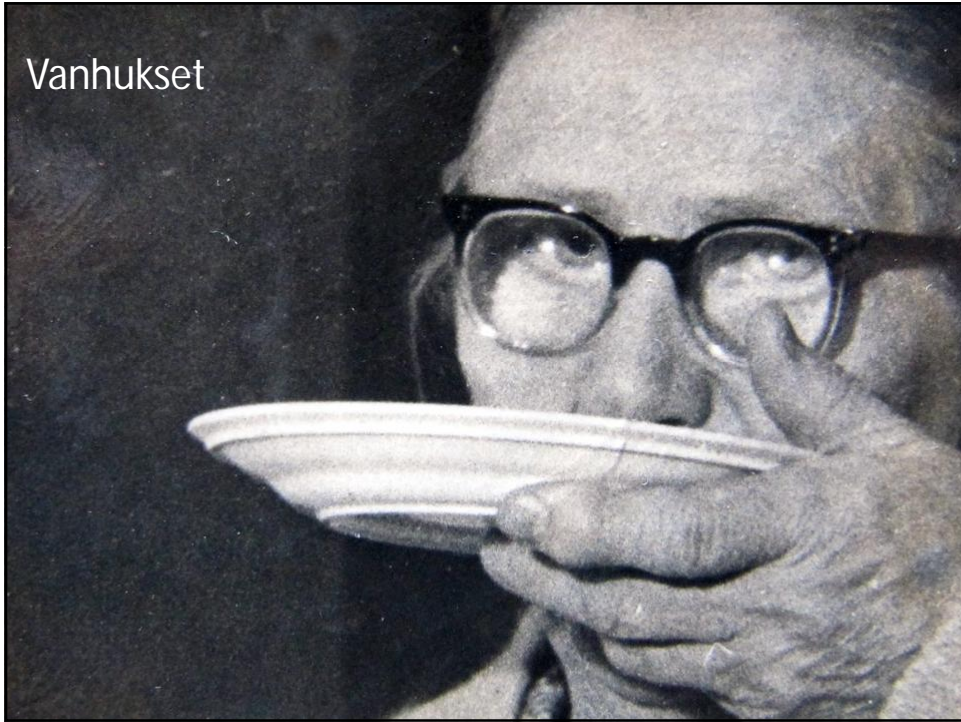
Köyhyys Suomessa 1960-luvulla

- -Pientilojen monilapsiset perheet
- -Vanhukset, erityisesti leskinaiset
- -Syrjäytyneet keski-ikäiset miehet
- -Lähes absoluuttista puutetta

Pientilojen monilapsiset perheet

Vanhukset

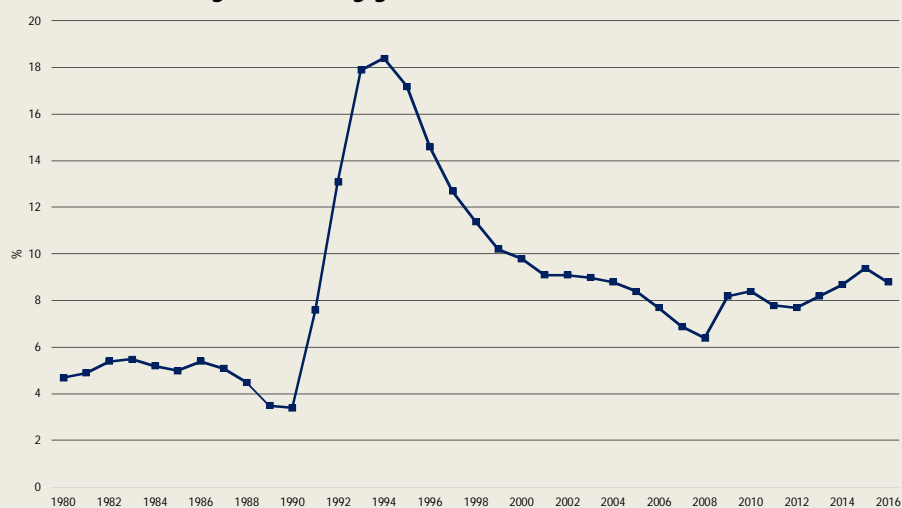
Syrjäytyneet miehet

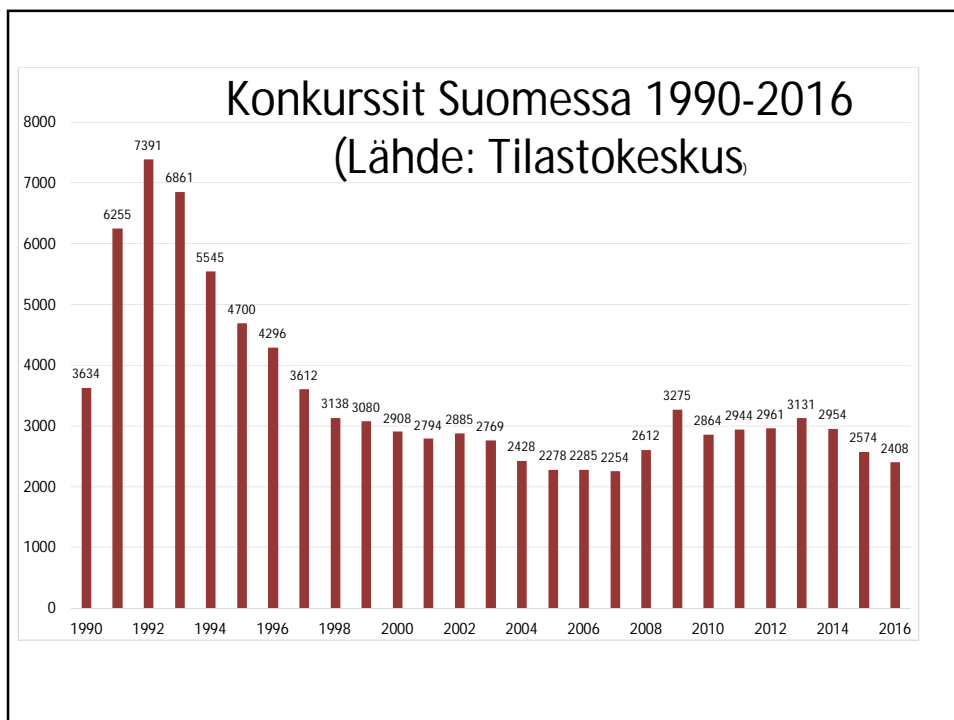
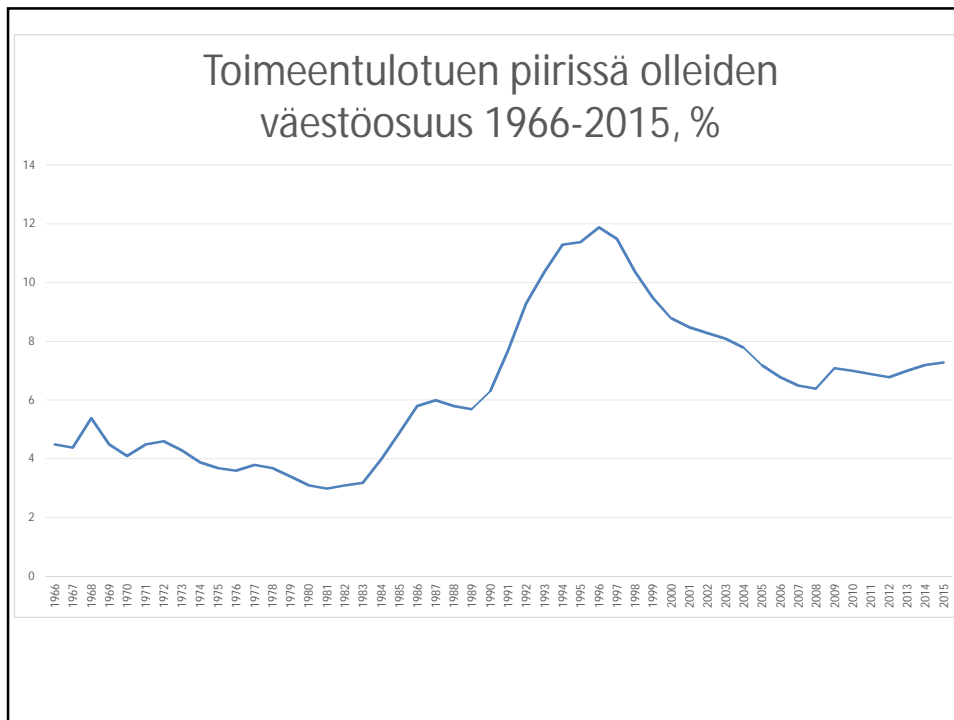

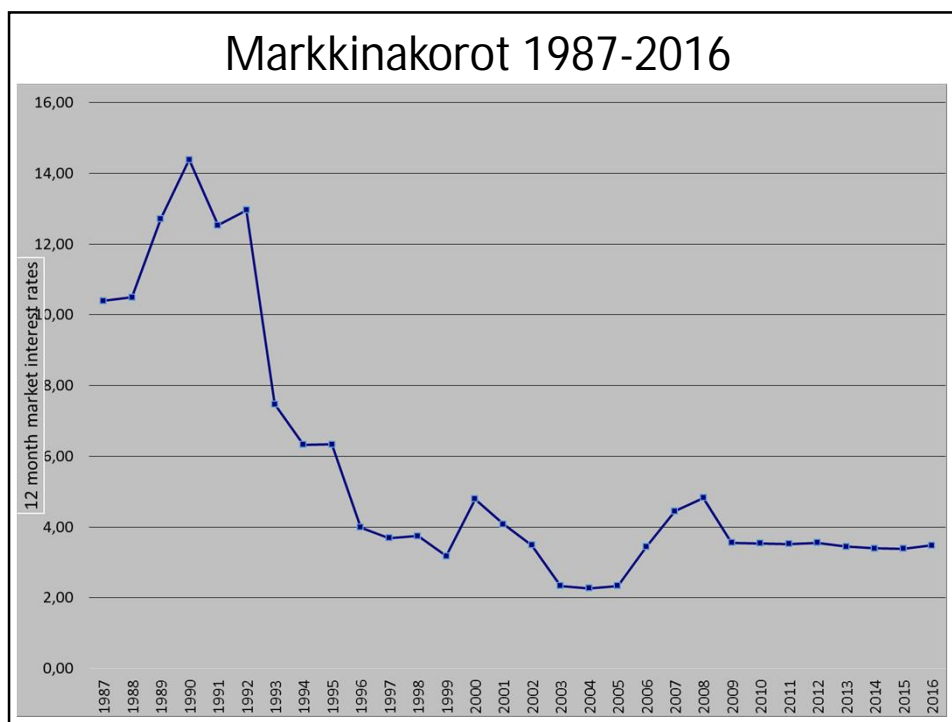
1990-luvun alku, lukuja pahimmin kohdelluista

- -300 000 menetti työpaikkansa
- -300 000 ihmistä menetti luottokelpoisuutensa
- -30 000 menetti firmansa
- -Asuntoluottojen kanssa vaikeuksiin joutuneiden lukumäärästä ei ole saatavilla tarkkaa arviota (kymmeniä ellei satoja tuhansia)
- -Työssäkäyvänkin väestön ostovoima heikkeni merkittävästi
- -1990-93 yli 200 000 nuorta oli tulossa työmarkkinoille
- -Yli 600 000 henkilöä oli toimeentulotuen piirissä
- Kunnossa ollut sosiaaliturva esti vielä pahemmilta sosiaalisilta seuraamuksilta
- Pitkäaikaisia sosiaalisia seuraamuksia (syrjäytyminen)

Työttömyysaste 1980-2016

1995-

- Voimakasta taloudellista kasvua
- Vähimmäisturva jäädettiin
- Sosiaalipolitiikan keskiössä kannustavuus
- Etuuksissa työ- ja tuloperusteisuus voimistui
- Työttömyys laski laman jälkeen, mutta jäi lamaa edeltänyttä aikaa korkeammalle tasolle (syrjäytyminen) ⇒ toimeentulotukiasiakkuuden vähentyminen
- Niillä, joilla meni huonosti, meni entistä huonommin Uusi sosiaalinen riski)
- Nuorten aikuisten kiinnittyminen työmarkkinoille vaikeutui (syrjäytyminen)
- Tuloerojen voimakas kasvu
- Yksillä tuloilla ei enää pärjännyt (yksin asuvat, yksinhuoltajat sekä mieselättäjämalli vaikeuksissa)

Kuka on köyhä nyt? – Köyhyyden muuttunut kuva -Köyhyyden riskiryhmät

Perus- ja vähimmäisturvan varassa olevat

Työttömät

Yksinhuoltajat

Yksin asuvat

Nuoret aikuiset

Opiskelijat?

Maahanmuuttajat

Toisen polven tt. Asiakkaat

Köyhyys on väistämätöntä, kun yhden kotitalouden kohdalle kasaantuu useampi riskitekijä

Tilanne nyt:

- Köyhyyden riskissä olevia pienituloisia arviolta 700 000
- Toimeentulotuen piirissä 400 000 henkilöä
- Todella köyhiä arviolta 300 000
 - Heitä koskettaa mitä suurimmassa määrin se, miten vähimmäisturva kehittyi
- -Köyhistä vähintään 100 000 on kasautuneesti huono-osaisia

16€ per päivä

Toimeentulotuen perusosa 16€ per päivä
vuonna 2017

- Ravinto arkena ja pyhänä
- Koti
- Vaatetus ja hygienia
- Hankinnat
- Harrastukset
- Puhelin ja tietoliikenne
- Liikkuminen
- Pääsyliput
- Huvittelu

- Juha Vainio: *"Köyhän ainut huvitus on vilkas mielikuvitus"*

Yhteenveto: 50 vuotta, kolme aikakautta

- 1965 - 1980-luvun loppu: urbanisaatio, palkkatyöyhteiskuntaan siirtyminen, kaikkia koskenut vaurastuminen ja sosiaaliturvan sekä universaalin julkisen palvelujärjestelmän rakentuminen
- 1990-luvun alun lama: shokki, sosiaaliturva turvasi yli pahimman
- 1995-: tulo- ja varallisuuserojen kasvu ja vähimmäisturvan rapautuminen kauden alkupuolella 1995-2010, kasaantuva huonous osaisuus keskiöön

Kiitos mielenkiinnostanne!

